

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.08.0.ETG.0.21.05.01.00.530/

.../.../2008

Konu : Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri
Spor Liseleri, Anadolu Liseleri
Öğretmenlerinin Seçme Sınavı

12734 v 0.07.2008

**TÜRKİYE EĞİTİM, ÖĞRETİM VE BİLİM HİZMETLERİ KOLU ÇALIŞANLARI
SENDİKASI BAŞKANLIĞINA**

Bayındır 2 Sokak No: 46

Kızılay / ANKARA

İlgi 08/07/2008 tarihli dilekçeniz.

28/06/2008 tarihinde yapılan Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri, Anadolu Liseleri Öğretmenlerinin Seçme Sınavının "B" kitapçığı İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri-Arapça alanı 86.,87.,89. ve 90. sorular ile Türk Dili ve Edebiyatı / Dil ve Anlatım / Türk edebiyatı alanı 58., 66. ve 70. sorularına itirazımız ilgi yazınızdan anlaşılmıştır. İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri-Arapça alanı 86.,87.,89. ve 90. sorular iptal edilerek her aday için doğru kabul edilmiştir. Diğer sorularda hata olmadığına dair rapor yazımız ekinde gönderilmektedir

Bilgilerinizi rica ederim.

M. Nadir ÇALIŞ
Bakan a.
Daire Başkanı

EK: 3 adet rapor (3 sayfa)

06500 Teknikokullar-ANKARA
Tel : 0 (312) 296 94 00-212 50 84
Faks : 0 (312) 223 87 36
E-posta : egitek@meb.gov.tr
İnt.adresi : <http://egitek.meb.gov.tr>

DANISMA
444 0 632
H A T T I

EGITIME
%100
DESTEK

EGITIMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

İNCELEME RAPORU

KONU: Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri, Anadolu Liseleri Öğretmenlerinin Seçme Sınavı A Kitapçığı 98. Soru

İLGİ: İtiraz dilekçesi

SORU:

98. Bu kadar yürektekenden çağırma beni,

Bir gece ansızın gelebilirim.

Ümit Yaşar Oğuzcan

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Zarf-fiil   B) Sıfat-fiil
C) Ek fiil   D) İsim-fiil

AÇIKLAMA:

1. Bir Yanı Zarf-Fiil Bir Yanı Fiil Olan Birleşik Fiiller: Tasvir Fiilleri¹

2. Tasvir fiilleri, iki ayrı fiilin kaynaşmasından oluşmuş birleşiklerdir. **Bu birleşikler içindeki birinci fiil, bir -A, -I veya -(y)-İp zarf-fiil yapısındadır** ve asıl anlam bu fiildedir...²

3. Tasvir fiilleri kendi içinde beş alt gruba ayrılır. Bunlar: A. Yeterlik fiilleri...

4. Yeterlik fiilleri bir esas fiilin -(y)-A zarf-fiil biçimi üzerine *bil-* yardımcı fiilinin getirilmesi ile kurulur: *al-a-bil-, oku-(y)a-bil-* gibi.³

5. Gerçek Zarf-Fiiller: Gerçek zarf-fiiller, her türlü fiil kök ve gövdelerine belirli zarf-fiil eklerinin getirilmesi ile kurulan şekillerdir. Başlıca ekleri -(y)A,...⁴ *Kaynak eserde bu başlık altında aşağıdaki alt başlık açılmıştır:*

-(y)A, -(y)I/-(y)U Zarf-Fiil Eki:... Hiç ben seninle başa **çıkabilir miyim?**⁵

Yukarıdaki bilimsel veriler doğrultusunda "gelebilirim" ifadesi içindeki "gele"nin zarf-fiil olduğu görülmüştür.

SONUÇ: Yapılan inceleme sonucu **ilgideki itirazın geçersiz olduğuna;** soru kökü, seçenekler ve doğru cevabın aynıyla kalması gerektiğine karar verilmiştir.

ASLI GIBİDİR

Yüksel BULUT
Şube Müdürü

¹ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri, TDK, Ankara, 2003, s. 811.

² age. s. 811.

³ age. s. 812.

⁴ age. s. 984.

⁵ age. s. 992. (Konuyla ilgili verilen bir örnektir.)

İNCELEME RAPORU

KONU: “FEN LİSELERİ, SOSYAL BİLİMLER LİSELERİ, SPOR LİSELERİ, ANADOLU LİSELERİ ÖĞRETMENLERİNİN SEÇME SINAVI” A Kitapçığı Türk Dili ve Edebiyatı /Dil ve Anlatımı/Türk Edebiyatı 90. soru (B Kitapçığı Türk Dili ve Edebiyatı/ Dil ve Anlatımı/Türk Edebiyatı 66. soru)

İLGİ: İtiraz dilekçesi

SORU:

Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden fark yapıda kurulmuş bir birleşik sıfat vardır?

- A) Ahmet'in kafasını birtakım düşünceler meşgul ediyordu.
- B) Onun kocaman kahverengi gözlerine dikkatle baktı.
- C) Bir aralık açığız adamın biri kitabı alıp getirmiş.
- D) Çocuklar sırayla aksakallı dedelerinin elini öptüler

AÇIKLAMA: Prof. Dr. Zeynep Korkmaz Türkiye Türkçesi Grameri(TDK, Ankara, 2003, Sf. 143.)'nde birleşik sıfatları anlatırken **ad tamlaması kalıbındaki birleşik sıfatlara** “kahverengi (takım)” örneğini; **sıfat tamlaması kalıbındaki birleşik sıfatlara** da “açığız (adam), aksakal(kişi), birtakım(insanlar)” örneklerini vermiştir. Bu örnekler de ilgili sorunun **seçeneklerinde** kullanılmıştır.

“Aksakal” kelimesi bir sıfat ve isimden oluşmuş bir birleşik sıfattır. “-lı,-li,-lu,-lü” isimden isim yapma eki, “aksakal” birleşik sıfatından “aksakallı” kelimesini türetmiştir. “Mavi göz, uzun saç, kırmızı hırka” örnekleri birleşik sıfat değil sıfat tamlamasıdır. Bu tamlamalar “-lı,-li,-lu,-lü” isimden isim yapma eki ile birleşik sıfat yapılmıştır. Ancak “aksakal” kelimesi “-lı,-li,-lu,-lü” isimden isim yapma eki olmadan da bir birleşik sıfattır.¹

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda ilgili sorunun seçeneklerindeki birleşik sıfatlar birbirleriyle karşılaştırıldığında yapı bakımından farklı olan birleşik sıfatın “kahverengi” olduğu görülmüştür.

SONUÇ: İnceleme sonucu **ilgideki itirazın geçersiz olduğuna**; soru kökü, seçenekler ve doğru cevabın aynıyla kalması gerektiğine karar verilmiştir.

MUKSEL BULUT
Mükkel BULUT
Şube Müdürü

¹ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri, TDK, Ankara, 2003, s. 143.

İNCELEME RAPORU

KONU: Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri, Anadolu Liseleri Öğretmenlerinin Seçme Sınavı A Kitapçığı 86. Soru (B Kitapçığı 70. Soru)

İLGİ: İtiraz dilekçesi

SORU:

86. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne – yüklem uyumu yoktur?

- A) Duvarlar, bakıldıkça uzuyorlar, yükseliyorlar.
- B) Güneşin sıcaklığından kaçanlar, deniz sularının serinliğine sığınıyor.
- C) Caddeler, sokaklar, o ve bu an, sanki bulutlarla bir akıyor.
- D) Ağaçlar, taşlar ve kayalar ışıқта kaybolmuş, erimişlerdi.

AÇIKLAMA:

1. Özneleri çoğul hayvan, çoğul bitki, çoğul cansız varlık ya da çoğul zaman ismi olduğu hâlde, bu varlıklar cümlede şahıslandırılmışsa, yüklem çoğul olabilir: “Duvarlar, bakıldıkça uzuyorlar, yükseliyorlar.”¹

2. Özne olan çokluk insan isimleri, teklik ve çokluk yükleme bağlanır:“Güneşin sıcaklığından kaçanlar, deniz sularının serinliğine sığınıyor.”²

3. Cümlede birden çok özne bulunur da bunlardan bir tanesi tekil ya da çoğul üçüncü kişi zamiri olursa, yüklem, çoğul üçüncü kişi zamiri olur: “Evler, ağaçlar, o(onlar) ve bu an, sanki bulutlarla bir akıyorlar.”³

4. Cümlede özne çoğul insan, çoğul hayvan, çoğul bitki, çoğul cansız varlık, çoğul zaman ismi olup da yüklem birden çok ise: 1) ya birinci, ikinci yüklem... vb. tekil, sonuncu yüklem çoğul; 2) ya da bütün yüklem, çoğul olabilir: “Her şey, ağaçlar, çakırdikenler, taşlar, kayalar, ışığa kesmiş, erimişlerdi.”⁴

Yukarıdaki bilimsel verilerle seçenekler karşılaştırıldığında A, B ve D seçeneklerinde özne-yüklem uyumu bulunduğu; C seçeneğinde ise, yüklem çoğul üçüncü kişi zamirine göre çekimlenmemesinden, özne-yüklem uyumunun olmadığı görülmüştür.

SONUÇ: Yapılan inceleme sonucu **ilgideki itirazın geçersiz olduğuna;** soru kökü, seçenekler ve doğru cevabın aynıyla kalması gerektiğine karar verilmiştir.

YÜKSEL BULUT
Şube Müdürü

¹ Haydar Ediskun, Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2003, s. 335.

² Leylâ Karahan, Türkçece Söz Dizimi, Akçağ, Ankara, 2006, s. 23.

³ Haydar Ediskun, Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2003, s. 336.

⁴ a.g.e. s. 335